

ชื่อภาคนิพนธ์ : การเปลี่ยนแปลงอาชีพของลูกชาวนาในภาคเหนือ: ศึกษากรณีตำบลศรีต้า
อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
ชื่อผู้เขียน : นางสาวลำพัน สุวรรณชัยรบ
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2547

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงอาชีพของ
ลูกชาวนาไปประกอบอาชีพอื่น

การศึกษานี้ใช้วิธีการวิจัยในเชิงคุณภาพ โดยได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึก
ด้วยผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญจำนวน 29 ราย วิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมๆกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ตาม
หลักการวิจัยเชิงคุณภาพ และทำการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยวิธีการเทคนิคสามเส้า
ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เบื้องต้นโดยการพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาซึ่งยึดหลักตรรกะ เทียบ
เคียงแนวทฤษฎีควบคุมวัฏจักรและนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาและใช้สถิติร้อยละและค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษามีดังนี้

สาเหตุการเปลี่ยนแปลงอาชีพของลูกชาวนาที่พบในชุมชน ผลมาจากการเปลี่ยนแปลง
บริบทของชุมชนจากเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรมมากขึ้น และการเปลี่ยนด้านโครงสร้างสังคม และ
ค่านิยม โดยโครงสร้างสังคมมีความเหนียวแน่นลดลง สำหรับค่านิยมซึ่งเดิมมีลักษณะพออยู่พอกินได้
เปลี่ยนไปปรับเอาค่านิยมแบบบริโภคนิยมเข้ามา ชาวบ้านมีลักษณะเป็นปัจเจกชนนิยมเพิ่มขึ้น ทำให้ลูก
ชาวนามีความผูกพันต่อชุมชนต่ำลง

ปัจจัยการผลิตและพลังการผลิต ปัจจัยการผลิตมีความซับซ้อนและมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย
พลังการผลิตที่สูงขึ้นในขณะเดียวกันส่งผลให้ต้นทุนในการทำนาสูงเช่นกัน ชาวนาเป็นหนี้สินมาก
ขึ้น ส่งผลให้ลูกชาวนาเห็นว่าการทำนาเป็นอาชีพที่ลงทุนสูง รายได้ต่ำไม่คุ้มค่า การที่ลูกชาวนาได้ตัด
สินใจละทิ้งอาชีพการทำนาไปเลือกประกอบอาชีพอื่น จำแนกแบบแผนการเปลี่ยนแปลงได้ 5 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ลูกชาวนามีความเห็นว่าการทำงานมีรายได้ต่ำและไม่แน่นอนทำให้ยึดเป็นอาชีพไม่ได้
รู้สึกลูกชาวนาคำด้อยจึงไม่ทำนา

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนี้มีความคิดเห็นว่า การทำนาเป็นงานที่เหนื่อย การทำนาเป็นงานหนักต้องดูแล

มาก ไม่มีเวลาเป็นส่วนตัว ไม่มีเวลาที่จะพบปะสังสรรค์เพื่อนๆ เป็นการตัดขาดจากสังคมโดยปริยาย จึงไม่ต้องการทำนา

กลุ่มที่3มองว่าอาชีพทำนาเป็นงานหนักเพราะต้องตากแดดและไม่เคยทำนาไม่มีประสบการณ์ในการทำนาจึงไม่ต้องการทำนาเป็นอาชีพ

กลุ่มที่4 ลูกชานาที่มีประสบการณ์ทำนา แต่เนื่องจากรายได้จากการทำนาไม่แน่นอนจึงตัดสินใจเลิกทำนา เปลี่ยนอาชีพในที่สุด

กลุ่มที่5 ลูกชานาที่มองว่าการทำนาในปัจจุบัน มีต้นทุนสูงเพราะต้องจ้างแรงงาน และต้องซื้อปัจจัยการผลิต รวมทั้งได้รับอันตรายจากสารเคมีและรายได้จากการทำนาไม่แน่นอน อาชีพชานาสังคมไม่ยกย่อง จึงไม่ทำนาเป็นอาชีพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ชานาต้องศึกษาหาความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆเพื่อพัฒนาคุณภาพข้าว ควรนำปัจจัยการผลิตที่มาจากธรรมชาติ และควรทำใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องประสานความร่วมมือเพื่อสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชน รัฐควรสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของชานาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมชานาและการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน รวมถึงการสร้างจิตสำนึก ค่านิยมแก่ชานาและลูกชานาให้รัก และภูมิใจต่ออาชีพ

This qualitative study was aimed at finding out the reasons why Peasants' Progeny turned to other occupational. The data were collected by in-depth interview. There were 29 informants in total. The data collection and analysis were made simultaneously. The reliability of the data was checked by using a triangle technique. The data were primarily analyzed by considering the harmony of the content based on logic and theories, along with the context. Then the findings were described by using percentage and mean.

The findings were summed up as follows:

Reasons for occupational change as found in the community. There was contextual change from the agricultural community to the industrial community. There was also change inputs, as well as social and value structure. The Social Structure has been less cohesion. People have been more individualistic and their commitment to village has decline. Their values have changed from self-sufficiency to consumerism.

The production factors and productive forces were more complex. Modern technology was introduced. The increase of productive forces led to the higher farming cost, and peasants were in big debts. For these reasons, Peasants' Progeny considered that it was not worth to engage in farming. They decided to leave this occupation and to turn to other occupations. The patterns of occupational change of the Peasants' Progeny were divided into five groups as follows:

The first group thought that income from farming was low and inconsistent, so they could not take farming as their main occupation. They also felt that there was no dignity to be farmers.

The second group thought that farming required a lot of energy because they had to spend

a lot of time working in the fields and had no leisure time of their own. They had little time to get together with their friends. They felt like being isolated from society. For this reason; they do not want to do farming.

The third group thought that farming required hard work and they had to be exposed to bright sunshine for a long time. In addition, They had no experience in farming. Therefore, they did not want to be farmers.

The fourth group were those who had experience in farming but indicated that income from farming was inconsistent, so they decided to give up farming and turn to other occupations.

The fifth group thought that farming at present required high costs because they had to hire people, bought production inputs and might be harmful by chemical substances. The income was inconsistent. Society did not honor farmers. So they decided not to work as farmers.

Recommendations

From the results of the study, it was recommended that farmers should learn modern technology to develop the quality of rice. They should use natural production inputs and should produce these inputs themselves to reduce the production costs. Besides the tambon organization administration should act as coordinator to build a community network. The government should strengthen farmers' participation to meet their needs and socio-economic change at present, including making farmers have the right value and feel proud of their farming occupation.